

Aktuální trendy v medicínském právu

IPVZ

14. října 2009

Jolana Těšinová

Co se děje.....

- Informovaný (ne)souhlas
- Příčinná souvislost
- Zvyšování ztížení společenského uplatnění
- Objektivní odpovědnost
- Ochrana osobnosti, souhlasovém spory
- Náklady řízení
- Znalecké posudky

*Úmluva na ochranu lidských práv a
důstojnosti lidské bytosti v
souvislosti s aplikací biologie a
medicíny*

*Úmluva o lidských právech a
biomedicíně*

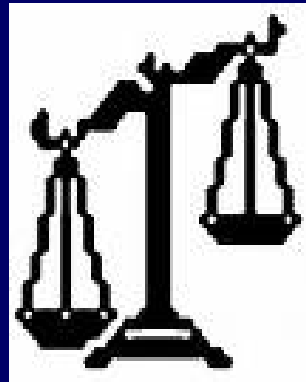
(96/2001 Sb. m. s.)

Změna vztahu lékař - pacient

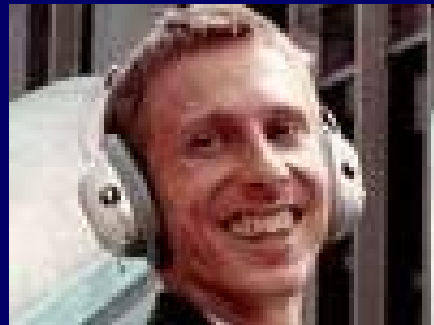
Diagnóza není více než právo!

svoboda rozhodování
pacienta

ochrana života
a zdraví

Informovaný pacient
=
spokojený pacient

Zažaluji vás,

- ◆ Omyl na ledvině r. 1984
 - *odškodnění 200 tisíc korun*
- ◆ Záměna stran ledvina r. 2000
 - ◆ *odškodnění 864 tisíc korun*
- ◆ Poškození zdraví r. 2009
 - ◆ *odškodnění 17 mil. korun*

Jaká je spravedlivá výše
odškodnění?

postupy non lege artis

Kdo má rozhodovat o výši
odškodnění - stát nebo
soudce?

Rozhodnutí soudce

*z důvodů zvláštního zřetele
hodných lze stanovenou
částku zvýšit!*

Kolik činí náhrada škody?

Určí to právní předpisy?

Kolik činí náhrada škody?

**Pomohou nám soudní
rozhodnutí!**

PSYCHICKÁ ÚJMA ve zdravotnictví?!?

Má pacient právo požadovat
finanční odškodnění za psychickou
újmu i v případě postupů
„lege artis“?!?

Rozsudek Nejvyššího soudu

„...bez vědomí pacienta uskutečněný operační zákrok u fyzické osoby bude mít vždy znaky neoprávněného a ve většině případů současně též i velmi závažného zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to bez ohledu na případné skutečně nastalé zdravotní následky zásahu.“

NEMAJETKOVÁ ÚJMA

Žaloba na ochranu
osobnosti!

**Zdravotníci nastal čas se
pojistit!**

PŘÍČINNÁ SOUVISLOST a usnesení Ústavního soudu sp.zn.: I. ÚS 1919/08

- Závěry nalézacího soudu stran „stoprocentního“ prokázání objektivní příčinné souvislosti se jeví ÚS jako nereálné, nedosažitelné, neudržitelné.
- V důsledku toho je výrazně oslabeno postavení poškozeného.

- Ostatně z toho důvodu právní řády common law opustily v těchto případech požadavek prokázání kauzálního nexu a vytvořily doktrínu tzv. „ztráty šance“ či „ztráty očekávání“, podle níž soud poměřuje či odhaduje pravděpodobnost dosažení určitých šancí, pokud by byl zvolen určitý postup a reflektuje tyto šance, zda jsou vyšší nebo nižší než ty, které by bylo možno očekávat při nenarušeném či řádném chodu věcí.
- Jinak řečeno, vychází z toho, jaké by v případě lékařského postupu lege artis byly statisticky šance (prognózy) na úplné vyléčení, úplné odvracení smrti či prodloužení života pacienta o určitou dobu.

OBJEKTIVNÍ ODPOVĚDNOST

Odpovědnost za škodu
způsobenou okolnostmi majícími původ
v povaze přístroje, věci nebo látky

Odpovědnost je dána i tehdy, když nešlo o vadu, látky či přístroje, ale přesto jejich použitím došlo ke škodlivému následku (neobvyklá či nečekaná alergická reakce)

Statistika r. 2005 - 2009

Odpovědnost podle občanského zákoníku

- § 420 obecná odpovědnost 71 %
- § 421a povaha přístroje 12 %
- § 11 ochrana osobnosti 17 %

Statistika r. 2005 - 2009

- Celkem chirurgické obory 39%
z toho děti 18%
- Celkem anesthesie a resuscitace 11%
z toho děti 33%
- Celkem interní obory 14%
z toho děti 0
- Celkem gynekologie a porodnictví 36%

SOUDNÍ ZNALCI

- Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících
- Specializace znalce
- Způsob zadávání znaleckých posudků (odbornost, formulace otázek)
- Důkazní materiál (neúplná zdravotnická dokumentace)
- Existence více znaleckých posudků (protichůdné závěry)
- Rozdílný postup podle trestního řádu a OSŘ

Případ 1

- Operace nosních mandlí, úmrtí dítěte (5)
- Nezajištěna venózní linka, krevní obraz
- Žaloba rodičů, požadováno odškodnění 1mil.
- Mimosoudní vyrovnání 240tis.každému z rodičů
- Žaloba na ochranu osobnosti
- KS v Hradci Králové 520tis.
- Lékař (73) podmíněný trest v délce 4měsíců

Případ 2

- Operace břicha (1990), opomenuta rouška
- Vyjmutí roušky za dva měsíce, komplikace, opakované operace, plastika břišní stěny, nelze otěhotnět (20)
- Informace zdrav. dokum., nahlížení (2005)
- Žaloba na náhradu škody 1,332tis., soudní znalec 133tis.
- OS zvýšení 4,5násobek – 602tis. plus náklady
- KS v Plzni částku potvrdil

„Největší“ causy

Náhrada škody

- Cizkrajov
- Prostějov
- Sokolov

Ochrana osobnosti

Causa Cizkrajov

- OS v Jindřichově Hradci, sp. zn. 4C 363/2005
- KS v Českých Budějovicích, sp. zn. 7Co 1101/2007
- Náhrada škody na zdraví
- Nezavinilo zdravotnické zařízení, ale...

Causa Cizkrajov

- školní výlet
- žák 2. třídy
- koupání ve vodní nádrži
- tonutí
- 10 – 15 minut pod vodou

Causa Cizkrajov

- vytažen pedagogem
- následně resuscitován
- obnovena srdeční činnost

Causa Cizkrajov

- těžké postižení CNS
- rozvoj apalického syndromu, kvadruspasticity a sekundární epilepsie
- z počátku závislost na umělé plicní ventilaci
- systémová hypertenze
- kompletně inkontinentní
- těžká osteoporóza

Causa Cizkrajov

- nefrokalcinóza
- recidivující infekce močových cest
- strava gastrostomickou cévkou
- nelze předpokládat, že by došlo ke zlepšení

Causa Cizkrajov

- Základní škola pojištěna na 1 milion Kč.
- Zaplatila 60.000,- na bolestné, 940.000,- na ztížení společenského uplatnění

Causa Cizkrajov

Znalecký posudek

- bolestné 2.700 bodů
- ztížení společenského uplatnění 21.825 bodů

Causa Cizkrajov

Soud zvýšil na šestinásobek.

Bolestné + ztížení společenského uplatnění
= 16.038.000,- Kč

Causa Cizkrajov

A to ještě není všechno!

Causa Cizkrajov

- Z titulu ochrany osobnosti
 - KS v Českých Budějovicích, sp. zn. 11C 17/2004 + VS v Praze, sp. zn. 1Co 29/2005
- Přiznána nemajetková újma v penězích
- 1.000.000,- Kč

Causa Cizkrajov

Jste si jisti, že takový následek nemůže mít péče ve zdravotnickém zařízení?

Causa Prostějov

- OS v Prostějově, sp. zn. 5C 260/2003
- KS v Brně, sp. zn. 44Co 31/2007
- Náhrada škody na zdraví
- Škůdce – zdravotnické zařízení

Causa Prostějov

- Novorozenec
- Novorozenecké oddělení okresní nemocnice
- Fototerapie na observačním pokoji
- Hlídán babysensem

Causa Prostějov

- Obě dohlížející sestry se vzdálily
- Zástava dýchání
- „Pozdní“ zahájení resuscitace
- Těžké poškození mozku

Causa Prostějov

- Těžká posthypoxická encefalopatie
- Prognóza vývoje je nepříznivá
- Nikdy se o sebe nebude moci postarat, co se týče všech svých potřeb, bude závislý na pomoci jiného

Causa Prostějov

Znalecký posudek:

- bolestné 5.440 bodů (dvojnásobek)†
- ztížení společenského uplatnění 26.465 bodů (navýšení o 50 %)†

Causa Prostějov

Soud konstatoval porušení prevenční povinnosti podle § 415 obč. zák.

Občanský zákoník

- Obecná prevenční povinnost (§415 OZ)

„Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.“

Causa Prostějov

Přiznáno:

- bolestné – dvojnásobek = 664.800,-
- ztížení společenského uplatnění –
pětinásobek = 15.885.000,-

Celkem = 16.549.800,-

Causa Prostějov

Tohle se stalo ve zdravotnickém zařízení!

Šlo tomu zabránit?

Možná.

Causa Sokolov

- OS v Karlových Varech, sp. zn. 15C 96/2005
- KS v Plzni, sp. zn. 14Co 128/2008
- Náhrada škody na zdraví
- Škůdce – zdravotnické zařízení

Causa Sokolov

- 39leté žena trpí bolestmi hlavy
- doporučeno angiografické vyšetření
- zkouška na alergii neprovedena

Causa Sokolov

- v samém počátku zákroku – šok, poškození mozku, následný otok
- bezvědomí
- následně ochrnutí celého těla

Causa Sokolov

- její mysl zůstala nedotčena
- dorozumívá se jen pohyby očí
- není vůbec pravděpodobná možnost uzdravení

Causa Sokolov

- je třeba trvalá a výjimečně náročná ošetrovatelská péče
- zachováno vědomí, zároveň téměř úplná ztráta všech schopností projevovat psychické aktivity

Causa Sokolov

Znalecký posudek:

- ztížení společenského uplatnění – navýšeno o 50 % (27.825 bodů)

Causa Sokolov

Soud rozhodl o odpovědnosti
podle § 421a obč. zák.

Causa Sokolov

Přiznáno ztížení společenského uplatnění
ve výši pětinásobku = 16.695.000,-

§ 421a

(1) Každý odpovídá i za škodu způsobenou okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci, jichž bylo při plnění závazku použito. Tého odpovědnosti se nemůže zprostit.

(2) Odpovědnost podle odstavce 1 se vztahuje i na poskytování zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb.

Causa Sokolov

Tohle se stalo ve zdravotnickém zařízení!

Šlo tomu zabránit?

????

Náhrada škody vs. ochrana osobnosti

V ochraně osobnosti zatím menší částky.

Ochrana osobnosti

„Největší“ causy:

- Chorvatsko
- Poduška
- Výměna novorozenců

Chorvatsko

Krajský soud v Brně, sp. zn. 24C 15/2005

- Dopravní nehoda
- Řidič vjel do protisměru
- Srážka s protijedoucím vozem

Chorvatsko

- Řidič protijedoucího vozu zemřel
- Přežila manželka
- Přežil syn

Chorvatsko

Syn, který přežil:

- těžce zraněn,
- poranění mozku,
- trvalé postižení,
- navždy odkázán na pomoc jiných osob

Chorvatsko

Náhrada nemajetkové újmy:

- manželka 500.000,-
- syn 1.000.000,-

Poduška

- Krajský soud v Brně, sp. zn. 24C 7/2007
- Kojenec
- Zjištěna patologická rezistence v oblasti levé lícní kosti

Poduška

- Operace k odběru tohoto útvaru
- Později zjištěno – zhoubný nádor - fibrosarkom

Poduška

- Po operaci zjištěny na těle rozsáhlé popáleniny z dysfunkční vyhřívací podložky
- Popáleniny II.b – III. stupně na 40 % těla

Poduška

- Po 14 dnech na ARO smrt
- Příčina – multiorgánové selhání v důsledku hlubokých popálenin

Poduška

- Podle § 444 odst. 3 obč. zák. poskytla nemocnice:
- každému z rodičů 240.000,-
- bratrovi 175.000,-

Poduška

- Odpovědnost za zásah do práva na ochranu osobnosti je odpovědností objektivního charakteru.
- Zásah do soukromého a rodinného života

Poduška

Výsledek:

- Omluva ..., „omlouváme se, že jsme se podíleli na smrti vaši dcery.“
+
- Povinnost zaplatit každému z rodičů
400.000,-

Záměna novorozenců

Nemocnice celkem zaplatí 3,3 milionu Kč.

Zdravotnická dokumentace
jako
důkazní prostředek!

Zdravotnická dokumentace

Odborná část

Souhlasová část

INFORMOVANÝ SOUHLAS

NEGATIVNÍ REVERZ

(ZÁZNAM za přítomnosti svědka)

**ZÁZNAM o SOUHLASU S POSKYTOVÁNÍM
INFORMACÍ**

POUČENÍ PACIENTA O PRÁVECH

magisterské studium management

Sestro, rychle. Na internetu se podívejte na www.chirurgie.cz
Pak hledejte rubriku
«Jak postupovat, jste-li v koncích»

Děkuji za pozornost!

MUDr. Mgr. Jolana Těšinová

1. LF UK v Praze

Ústav medicínského práva a veřejného
zdravotnictví

jolana.tesinova@health.cz